

Üldpädevuste kujundamise põhimõtted

Kiiresti muutuv maailm seab õppimisele omad nõuded. Põhiteadmiste kõrval muutuvad õpilase jaoks olulisteks teadmised, mis on vajalikud elus toimetulekuks. Õppekava järgselt on tegu üldpädevustega. Need on ainevaldkondade ja õppeainete ülesed pädevused, mis on olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu, tunni- ja koolivälises tegevuses ning kooli ja kodu koostöös. Üldpädevuste kujunemisele aitavad kaasa ka läbivate teemade ja lõimingu käsitlused.

Õpilastes kujundatavad üldpädevused on:

Kultuuri- ja väärtuspädevus – tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade rahvaste kultuuripärandiga; väärtustada loomingut.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus – toimida aktiivse, teadliku, abivalmis ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada Eesti riiklikku iseseisvust; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate religioonide ja rahvuste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides.

Enesemääratluspädevus – oskus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme.

Õpipädevus – suutlikkus õppida iseseisvalt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja kasutada õpitut erinevates olukordades; analüüsida oma teadmisi ja oskusi ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi.

Suhtluspädevus – oskus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist ja sobivat stiili.

Matemaatika- loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus – oskus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteadlike mudelite ja mõõtmisvahendite abil, mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid ning kasutada uusi tehnoloogiaid otstarbekalt.

Ettevõtlikkuspädevus – suutlikkus ideid luua ja ellu viia; seada eesmärged, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja loovust, võtta arukaid riske, vastutada tulemuste eest; rakendada finantskirjaoskust.

Digipädevus – oskus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvast ühiskonnas nii õppimisel kui igapäevatoimingutes; suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust ja isikuandmeid; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.